

OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode 14:00 uur d.d. 5 juni 2020

- BZ | Met input van VWS, RIVM, J&V, BZ, FIN, BZK, IenW, OCW, SZW, EZK, LNV en Defensie

10.2e

NB: de ringen staan onderaan

Samenvatting

- Nederland kampt nu honderd dagen lang met het coronavirus, zo melden media.
- De 'knetterende conversatie' tussen burgemeester Halsema van Amsterdam en minister Grapperhaus via Whatsapp houdt de gemoederen bezig. Gistermiddag worden de appjes (ook in het Kamerdebat) volop geanalyseerd. Vandaag plaatst de 'T' een aantal appjes pontificaal of de voorpagina, boven de kop: 'Geen ruggespraak'. AD kopt op de voorpagina Halsema's appje: 'Wat is dit nou?'
- Op de voorpagina van Trouw lezen we dat de medische handschoen 'op rantsoen' is. Volgens de krant raken handschoenen die nodig zijn in de zorg op. 'De import ervan gaat moeizaam, zelf produceren lukt niet.'
- Meer terminaal zieken kiezen ervoor om thuis te overlijden dan vóór de coronacrisis. Dat komt onder andere door strenge, maar noodzakelijke bezoeregelingen van hospices, denken koepelorganisatie VPTZ Nederland en Associatie Hospicezorg Nederland. Daardoor staan in Nederland zo'n 250 bedden leeg, terwijl er wel zorg beschikbaar is. Wie voor een hospice kiest, kan voor 'schrijnende' keuzes komen te staan, vertelt Jaap Gootjes van de Associatie Hospicezorg Nederland. "Een gast moet kiezen wie wel of niet mag langskomen. Zo sprak ik iemand met tien kinderen, terwijl er maar drie op bezoek mochten."
- De landelijke GGD laat weten niet alle slachthuizen te bezoeken, aldus Brabants Dagblad. "We gaan ter plaatse als er signalen zijn dat ergens meerdere mensen klachten hebben. Maar er is geen specifiek beleid voor de vleesverwerkende sector", aldus de GGD.
- Kritiek op de arbeidsomstandigheden in de vleesindustrie houdt aan en komt nu ook van getroffen en betrokkenen zelf; Gisteren demonstreerde een groepje arbeidersdemonstranten bij een slachthuis van Vion in Boxtel. "Vlees is belangrijker dan mensen en hun leven", staat onder meer op protestborden. Volgens demonstrant Marcelina wordt binnen de muren van het vleesverwerkingsbedrijf nog steeds niet voldoende rekening gehouden met de coronamaatregelen. "Het bedrijf heeft heel lang geheim gehouden dat er corona heerste. Zelfs toen een van de medewerkers overleed. [...] Mensen zeggen niets omdat ze bang zijn dat ze worden ontslagen." FNV hekelt de gang van zaken en zet vraagtekens bij de toekomst van slachterijen: "De vleessector komt overal mee weg, maar hoe houdbaar is dit nog?" Een woordvoerder van Vion legt uit dat er allerlei aanpassingen zijn doorgevoerd, maar Vion wil Omroep Brabant niet binnenlaten om dat te laten zien.
- Na signalen over naderende milieuactivisten richting een aantal nertsenfokkerijen in Landhorst, heeft de politie de omgeving extra goed in de gaten gehouden. Burgermeester Michiel van Veen van Gemert-Bakel noemt de acties 'zorgwekkend'. "Maar we zijn op alles voorbereid."

Karakterisering berichtgeving

- De 'knetterende conversatie' tussen burgemeester Halsema van Amsterdam en minister Grapperhaus via Whatsapp houdt de gemoederen bezig. Gistermiddag worden de appjes volop geanalyseerd.
- Het bericht van het UWV van gisteren met de verwachte werkloosheidscijfers per regio krijgt aandacht in de regionale kranten en wordt veel gedeeld op sociale media. Op Twitter worden vooral de regio's uitgelicht die er slecht uitkomen.
- Verschillende media koppen gistermiddag dat er veel nieuwe coronabesmettingen zijn gevonden door massaal te testen. 'Het extra testen van iedere burger met verkoudheidsklachten leidt tot een duidelijke toename van het aantal geregistreerde besmettingen,' zo schrijft bijvoorbeeld de Volkskrant.

SISOS (Slachtoffers - Identiteiten – Schade - Oorzaken - Scenario's)

Schade

- Het AD bericht vandaag over de impact van COVID-19 op de personele vulling, werving en opleiding bij Defensie. De maatregelen hebben een negatief effect, schrijft het AD. Waarschijnlijk worden wervingsdoelstellingen dit jaar niet gehaald. Staatssecretaris Visser is hierover geïnterviewd.
- Het aantal faillissementen van bedrijven en eenmanszaken kwam vorige week uit op 75, tien minder dan een week eerder, meldt het CBS. De bouwsector had wederom de meeste faillissementen.
- Er zijn zorgen over het voortbestaan van duizenden souvenirwinkels.
- De haven van Rotterdam krijgt ongemeen harde klappen. Door een ingezakte wereldhandel loopt de haven miljoenen tonnen overslag van goederen mis.
- Door de coronacrisis liep in het eerste kwartaal het aantal hotel- en campinggasten terug met 17%, meldt het CBS. Hotels werden daarbij harder geraakt dan verblijfsrecreatie als campings.

Scenario's

- Het dreigende banenverlies in de bouw als gevolg van de coronacrisis is grotendeels af te wenden met een tiental gerichte overheidsingrepen. Dit stelt het Economisch Instituut voor de Bouw in een onderzoek. Belangrijk is wel dat er tijdig actie wordt ondernomen. Alleen al met relatief simpele en goedkope maatregelen als het verstrekken van nieuwe startersleningen, een hogere grens van de Nationale Hypotheek Garantie en het aanwijzen van een aantal nieuwe gebieden tot woningbouwlocatie, worden in 2021 11.000 meer voltijdbanen in stand gehouden dan wanneer er niet wordt ingegrepen.
- Bijna een kwart van alle aanvragen voor de Tozo-regeling is niet uitbetaald, afgewezen door gemeenten of onvolledig ingevuld. Dat blijkt uit een rondgang van BNR langs verschillende kleine, middelgrote en grote gemeenten in Nederland.
- Bovenop de gevolgen van de coronacrisis is er ook nog een 'mismatch' op de arbeidsmarkt. Bedrijven die zoeken naar nieuwe werknemers, kunnen geen geschikte kandidaten vinden. 11% van de openstaande vacatures heeft daar mee te maken, blijkt uit onderzoek van ABN Amro. De uitkomsten worden veel feitelijk gedeeld op sociale media.
- Nederlanders hebben de afgelopen maanden door alle maatregelen fors minder uren gewerkt dan het kwartaal ervoor. Volgens het CBS ging het in het eerste kwartaal om de sterkste terugval in bijna een kwart eeuw. In totaal werkten Nederlanders in het eerste kwartaal 3,4 miljard uren. Dat is 2,1 procent minder dan het laatste kwartaal van 2019.
- De loonsverhoging in bedrijfscao's was de afgelopen maand nog maar de helft van het gemiddelde van voor de coronacrisis. Dat bleek gisteren uit cijfers van werkgeversvereniging AWWN en het CBS. De coronacrisis werkt verlamdend op het cao-overleg tussen vakbonden en werkgevers, want in mei zijn er slechts negen nieuwe cao's afgesloten.
- Vrijwel alle organisaties die zich inzetten voor de bestrijding van armoede in Nederland (90 procent) verwachten meer hulpverzoeken. Maar lang niet allemaal zijn ze daarop voorbereid. Dat meldt de Stichting Armoedefonds op basis van eigen onderzoek. Het fonds verwacht na de zomer 'een golf van hulpvragen.'
- KLM maakt in de loop van juli zijn plannen voor een grote reorganisatie bekend. De bijna 30.000 werknemers van de noodlijdende luchtvaartmaatschappij krijgen dan te horen hoeveel gedwongen ontslagen er vallen en wat er met de arbeidsvoorwaarden gebeurt.
- Offshoreconcern Allseas gaat circa 300 banen schrappen en investeringen terugschroeven. Door de lage olieprijs en de coronapandemie stelt de olie- en gassector projecten uit, waardoor er voor de schepen van Allseas nauwelijks nog werk is.
- Er is nog steeds veel aandacht voor de ruiming van de besmette nertsenfokkerijen. Nertsenfokkers leggen zich neer bij de ruiming van hun bedrijven. Maar vanwege bezwaar van Animal Rights tegen de ruiming bij de voorzieningenrechter in Den Haag, zijn de ruiming opgeschort tot de zitting op maandagochtend.
- Veel zorgen over de toerismesector. ING gaat uit van een inkomstenverlies van 4 miljard euro voor de branche, en er is vrees voor het voortbestaan van duizenden souvenirwinkels.
- Privacyclubs en Koninklijke Horeca Nederland (KHN) zitten met zorgen over de plannen van minister De Jonge om reserveringsgegevens uit de horeca te gebruiken om mogelijke coronapatiënten op te sporen en te waarschuwen. Op Twitter waarschuwen mensen voor schending van privacy en denken sommigen dat volgsystemen ook na de crisis zullen blijven.

- De economie van de eurozone krimpt dit jaar met 8,7 procent vanwege de impact van het coronavirus. Dat is het scenario waar de Europese Centrale Bank (ECB) nu rekening mee houdt.
- ING verwacht dat de toerismesector de terugloop van het aantal buitenlandse bezoekers gaat voelen en gaat uit van een inkomstenverlies van 4 miljard euro voor de branche.
- De Nederlandse economie zal waarschijnlijk minder zwaar worden getroffen door de coronacrisis dan andere landen, blijkt uit een analyse van ABN Amro. De zwaarte van de lockdown is van grote invloed op de mate van economische terugval van een land.
- Als economisch herstel uitblijft, kan de kapitaalpositie van Nederlandse banken alsnog verslechteren, waarschuwt het Financiële Stabiliteitscomité. Hierin zitten vertegenwoordigers van het AFM, DNB en het ministerie van Financiën. Het Comité waarschuwt ervoor dat de economische crisis geen financiële crisis moet worden.

Informatiebehoefte

Reisadviezen:

- Op social media relatief veel vragen over de reisadviezen, met name over Turkije en Oostenrijk.
- Een terugkerend patroon in de vragen is dat de vraagstellers in het nieuws hebben gelezen of gehoord dat deze landen Nederlandse toeristen verwelkomen, maar dat het reisadvies vooralsnog op oranje staat. Ze vragen zich af waarom dat is.
- Verder vragen verschillende mensen wat de consequenties kunnen zijn als ze toch reizen naar een land met een oranje reisadvies.

Sport

- ANP blikkt vooruit op het reddingsplan dat de KNVB vandaag zal overhandigen aan het Kabinet. De clubs vertellen in het zogenoemde Deltaplan vooral wat ze zelf doen om te overleven. Daarnaast vragen ze om overheidssteun. De hoogte van dat bedrag is afhankelijk van of het nieuwe seizoen half september kan beginnen en wanneer er weer toeschouwers welkom zijn in stadions.

Ziekenhuizen en zorgverzekeraars

- Ziekenhuizen en zorgverzekeraars onderhandelen al weken over de rekening van de coronazorg. Ziekenhuizen hebben veel extra kosten gemaakt en zien tegelijkertijd hun inkomsten uit de reguliere zorg teruglopen. Gezondheidseconoom Wim Groot zegt dat extra kosten die bij verzekerden neergelegd worden, zullen oplopen tot ongeveer €250 per jaar.

Wetenschap

- Drie auteurs hebben een artikel ingetrokken dat wereldwijd leidde tot zorgen over de veiligheid van het middel hydroxychloroquine. Ze schreven eerder in het gezaghebbende medische vakblad The Lancet dat de kans op overlijden bij patiënten met Covid-19 kan toenemen als ze ook hydroxychloroquine krijgen. De schrijvers zeggen nu dat ze zich zorgen maken over de kwaliteit van de data die ze hebben gebruikt

Woningmarkt

Calcasa meldt dat in de eerste drie maanden van het jaar woningen 7,2% duurder werden ondanks de crisis en verwacht dat huizen in het tweede kwartaal met bijna 8% in prijs toenemen.

Nertsenhouderij

- Het ruimen van nertsenhouderijen met besmette dieren kan vrijdag nog niet beginnen, zoals aanvankelijk de bedoeling was. Animal Rights maakt bezwaar en vroeg de voorzieningenrechter van het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) om de ruimingen te schorsen. De zaak dient maandag in het Paleis van Justitie in Den Haag. Het is niet mogelijk dit eerder te doen. Daarom heeft de voorzieningenrechter de ruimingen voorlopig enkele dagen verboden.
- Nertsenfokkerijen zijn donderdagavond extra in de gaten gehouden na een melding over mogelijke acties. De politie rukte uit vanwege een melding van een demonstratie aan de Klotweg in Landhorst waar vier

nertsenfokkerijen liggen. De weg werd afgezet. Uiteindelijk werden hier echter geen actievoerders gezien, aldus de politie. `De politie bewaakt donderdagavond de achterzijde van een nertsenfokkerij. Volgens Omroep Brabant hadden Bont voor Dieren en Animal Rights eerder aangegeven dat er openbare demonstraties zouden komen tegen de genomen maatregelen tegen besmette nertsenfokkerijen. Het is niet duidelijk of de eventuele acties van donderdagavond hier iets mee te maken hebben.

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

Consulair

- Reisorganisaties die aangesloten zijn bij reisroepel ANVR zullen bij eventuele toekomstige lockdowns mensen die met een pakketreis zijn gestrand wel repatriëren. De ANVR zegt te snappen dat de overheid daarmee stopt 'maar wij gaan door' (Trouw).
- EenVandaag plaatst een ruime toelichting op de versoepeling van de reisadviezen en citeert daarbij uitvoerig woordvoering van BZ en ANWB.
- RTL Nieuws raadt reizigers aan op de hoogte te blijven van situaties in het buitenland door gebruik te maken van de reisapp van BZ of Nederlandwereldwijd.nl te raadplegen. Ook legt RTL Nieuws uit wat de consequenties van de reisadviezen kunnen zijn voor boekingsvoorwaarden en reis- en annuleringsverzekeringen.
- DvhN verwijst naar de Informatieservice van BZ en plaatst de laatste infographic en een link naar de aanmeldpagina.
- De strenge Belgische grenscontroles zijn opgeheven, terwijl de grens officieel pas weer opengaat op 15 juni. Sinds afgelopen vrijdag mogen Belgen weer op familiebezoek en winkelen over de grens. Cafébezoek in België is nog steeds niet toegestaan waardoor Belgen daarvoor naar de Nederlandse grensstreek komen (De Telegraaf).

Arbeidsmarkt

- Ondanks de oplopende werkloosheid blijft er sprake van een mismatch op de arbeidsmarkt. Ongeveer 11% van de openstaande vacatures is moeilijk in te vullen omdat de reisafstand te groot is of de functie niet aansluit bij de interesse van werkzoekenden. Voor ongeveer een derde van alle beroepen is de krapte aan personeel zelfs hoger dan begin februari. Dat schrijft ABN Amro in een rapport dat vrijdag verschijnt.
- Ton Wilthagen (hoogleraar arbeidsmarkt) zegt in het FD dat alleen een sterk samenspel van regio's, sectoren en Rijk kan mensen snel naar ander werk helpen. 'Het financieren van het behoud van bestaande banen eenvoudiger dan de uitdaging waar we de komende tijd voor staan.'
- Het FD laat drie zzp'ers aan het woord over hoe zij deze maanden beleven. Begin maart waren het nog succesvolle ondernemers, nu zitten zij werkloos thuis en leven van een uitkering en spaargeld.
- Misschien bevallen sommige oplossingen zo goed dat we ze na corona willen houden, zegt Mariëtte Hamer, voorzitter van de SER en bedenker van de denktank coronacrisis over het eerste advies [thuiswerken] dat de denktank aan het kabinet gaf.
- Duizenden werknemers overwegen juridische stappen om loon of vakantiegeld op te eisen, als ze dat te laat of niet hebben ontvangen. Sinds de coronacrisis stromen de aanvragen voor juridisch advies hierover binnen bij rechtsbijstandsverzekeraars en vakbonden. Dat blijkt uit cijfers die BNR heeft opgevraagd.
- Door de coronacrisis staan tienduizenden banen in de bouwsector op de tocht. Daarvoor waarschuwt het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB). Het EIB ziet dat de sector kampt met dalende orderportefeuilles, en met minder offerteaanvragen. Daarbovenop komen problemen met het verlenen van vergunningen door de PFAS- en stikstofmaatregelen. Wijzend naar eerdere crises denkt de EIB dat met tijdig overheidsingrijpen een hoop leed kan worden voorkomen.
- Onder taxichauffeurs is onzekerheid over de toekomst nu er veel minder klanten zijn. Bijna een kwart van de chauffeurs bij leasemaatschappij Leaseplan heeft z'n contract voor z'n auto ingeleverd. Uit een enquête van FNV blijkt dat 71 procent verwacht binnen een jaar te stoppen.
- Door de coronacrisis zijn de afgelopen maanden minder ondernemingen gestart. Vooral in april en mei was er een grote daling. Uitzondering vormen nieuwe webshops. Die lieten een stijging zien, meldt de Kamer van Koophandel.

Luchtvaart

- KLM maakt in de loop van juli zijn plannen voor een grote reorganisatie bekend (FD). De bijna 30.000 werknemers van de luchtvaartmaatschappij krijgen dan te horen hoeveel gedwongen ontslagen er vallen en wat er met de arbeidsvoorwaarden gebeurt. Dat blijkt uit gesprekken met vakbonden en personeelsvertegenwoordigers. "We zitten in de stilte voor de storm", zegt bestuurder Jan van den Brink van FNV Luchtvaart.

Financiële markten

- De ECB 'zet de geldsluizen verder open', aldus diverse media. De bank vergroot het obligatie-opkoopprogramma om economische gevolgen van het coronavirus te beperken met 600 miljard euro naar 1350 miljard. Dat betekent dat de bank het huidige kooptempo tot maart volgend jaar kan volhouden. De andere stimuleringsprogramma's blijven ongewijzigd, net als de beleidsrente.

Nertsen

- Bont voor Dieren en Animal Rights houden maandag een betoging tegen het ruimen van nertsen. Het protest is maandagmiddag bij de Tweede Kamer in Den Haag.

Slachthuizen

- Terwijl het aantal coronabesmettingen in slachterijen over de hele wereld opzien baart, wordt personeel lang niet overal getest. De landelijke GGD laat weten niet alle slachthuizen te bezoeken. Dat meldt het Brabants Dagblad. Minister Carola Schouten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de vakbonden én de branche zelf hadden daar wel om gevraagd. Een deel van de slachthuizen blijft hierdoor voorlopig buiten beeld. De GGD Hart voor Brabant laat bijvoorbeeld weten alleen bij Vion in Boxtel een steekproef te hebben gedaan. Dat betekent dat andere slachterijen, zoals Vion in Tilburg en Vitelco in Den Bosch niet bezocht zijn. "Het is de vraag of we dat gaan doen. Dat hangt mede af van overleg met het ministerie", aldus een woordvoerder tegen de krant. Over de hele wereld zijn onder slachterijpersoneel grote aantallen besmettingen aangetroffen. In Nederland gebeurde dat onder meer in Helmond en Boxtel, waar in beide gevallen 17 procent van de geteste medewerkers het coronavirus had.
- Een woordvoerder van de landelijke GGD-koepel stelt expliciet dat niet alle slachthuizen getest gaan worden. "We gaan ter plaatse als er signalen zijn dat ergens meerdere mensen klachten hebben. Maar er is geen specifiek beleid voor de vleesverwerkende sector."

Betekenisgeving

Aanpassing reisadviezen

- Onder Turkse Nederlanders leeft onbegrip over het feit dat het reisadvies voor twaalf Europese landen, waaronder Italië, naar geel gaat maar voor Turkije op oranje blijft staan.
- Volgens De Telegraaf raakt het reisadvies een gevoelige snaar. Een Turkse Nederlander stelt dat het steekt dat het reisadvies voor Italië wél is aangepast, 'terwijl dat het epicentrum was van de epidemie in Europa.'
- Ook de versoepeling van het reisadvies voor Griekenland zou hard aankomen in Ankara, aldus De Telegraaf. De Turkse minister van BZ verwelkomde deze week Nederlandse vakantiegangers per brief, terwijl Griekenland zijn grenzen nog niet heeft geopend voor Nederlandse toeristen.
- Ook op de BZ-webcarekanalen komen hierover verschillende vragen binnen.
- De website Dejongeturken.com kopt op basis van BBC Turkish dat Nederland toeristen die naar Turkije reizen 15 dagen in quarantaine gaat plaatsen. Volgens bronnen van BBC Turkish in Ankara zou het reisadvies van Turkije op oranje blijven omdat de Nederlandse regering vooral de economie van Europese lidstaten zou willen bevorderen.

Coronacijfers RIVM

- Critici vinden dat de dagelijkse coronacijfers veel fouten bevatten. 'Daar kunnen slecht onderbouwde beslissingen uit voortkomen', zo valt vandaag te lezen in FD. Het beheer van de coronacijfers is Cint

Kortmann, eigenaar van softwarebedrijf Quant Base, 'een doorn in het oog'. '...hoeveel mensen met corona gisteren zijn overleden is de volgende dag onduidelijk. Dagelijks plukt hij de statistieken van de RIVM-website, om ze vervolgens te combineren met andere cijfers (zoals het aantal IC-opnames). Maar continu komt hij fouten tegen, die een dag later weer worden gecorrigeerd. "Het is heel moeilijk om op basis hiervan berekeningen te maken', klaagt de ondernemer. Het RIVM zou volgens hem minder met 'de hand moeten werken'.

Intensive care-afdelingen

- Enkele intensivisten van het RadboudUMC stellen in NRC dat het een verkeerde strategie is om op meer IC-capaciteit in te zetten. "Er zijn tot nu toe in Nederland bijna 3.000 patiënten met corona opgenomen op de IC, van wie de helft 60 jaar of ouder. Ongeveer twee-derde van deze patiëntgroep heeft het overleefd. De (eerste) piek is achter de rug. Het is nu van groot belang na te denken over de te volgen strategie bij een eventuele tweede golf van ernstig zieke coronapatiënten. Gupta Strategists heeft berekend dat we 13 tot 21 duizend gezonde levensjaren hebben gewonnen door de Covid-zorg op de IC. Het uitstellen van de reguliere zorg tijdens deze crisis kostte onze maatschappij mogelijk 65 á 100.000 gezonde levensjaren. Dit is vier tot vijf keer zoveel. (...) Onderzoek laat zien dat een economische crisis op de lange termijn negatieve gezondheidsconsequenties heeft. De gezondheidswinst van de coronazorg moet worden afgezet tegen de gezondheidsschade van het uitstellen van reguliere zorg en de gezondheidsschade ten gevolge van de (aankomende) economische crisis. Een nieuwe strategie lijkt onontkoombaar, anders is de kans reëel dat we in de toekomst niet ten onder gaan aan het Covid-19-virus, maar aan onze reactie erop. De intensivisten pleiten ook voor meer sturing op preventie. "Op tijd naar bed, regelmatig sporten, het gebruik van alcohol beperken, niet roken en gezond eten zijn eenvoudige maatregelen die de weerstand tegen het virus waarschijnlijk kunnen verhogen. Net als afstand houden, contact beperken en regelmatig handen wassen vraagt ook dit om stevige discipline."

Persoonlijke beschermingsmiddelen

- Vicevoorzitter van de FNV Kitty Jong reageert op het nieuws dat zorgprofessionals nu zelf mogen beslissen over het gebruik van PBM's: "Ik ben daar blij mee, maar dat het sneller had gekund en gemoeten, laat dat duidelijk zijn. Elke dag onbeschermd werken, was er eentje teveel. [...] Het is ongehoord dat zorgpersoneel nog steeds zonder beschermingsmiddelen moet werken en daarmee coronabesmetting riskeert. Werkgevers verschuilen zich achter de onduidelijke richtlijnen van het RIVM. Vandaag komt daar met deze handreiking een einde aan". Weigeren mag nu niet meer, aldus de bond.

Horeca

- Koninklijke Horeca Nederland wil niet dat van klanten wordt geëist dat ze hun naam en telefoonnummer delen met de GGD bij het maken van een reservering. KHN is wel bereid met minister De Jonge te praten over zijn plan die gegevens te delen. "We willen hierbij wel vooropstellen dat privacy en veiligheid van de opslag van gegevens van de gast voorop moeten staan. Het mag geen eis bij reserveren worden", zegt een woordvoerder van KHN. "Er zijn op dit moment geen formele vereisten aan de reservering voor binnen in de horeca. Het mag immers geen inbreuk op de privacy worden." Als de klant het niet wil, mag dat geen gevolgen hebben voor de reservering. Dat iemand niet ineens zijn tafeltje kwijt is."

Ouderen

- Volgens ouderenorganisaties is er te weinig aandacht voor thuiswonende ouderen die via thuiszorg hulp krijgen. ANBO-directeur Liane den Haan stelt dat er veel vragen bij die ouderen leveren. Bij haar organisatie zijn tot nu toe 7.000 telefoontjes binnengekomen. Veel mensen begrijpen niet dat de thuiszorg wel mag langskomen (en dan vaak geen beschermingsmiddelen heeft), terwijl dierbaren als kinderen en kleinkinderen eigenlijk niet welkom zijn. Daardoor ligt sociaal isolement op de loer, betoogde Den Haan.
- Uit een steekproef van De Telegraaf zou blijken dat veel horecazaken senioren, chronisch zieken en corpulente personen vragen om het terras of restaurant voorlopig nog te mijden. De ANBO noemt het verkapte toegangsverbod voor zijn achterban 'onacceptabel'.

Ruimen van nertsen

- Nertsenfokkers in Oost-Brabant en Noord-Limburg leggen zich neer bij de ruiming van hun bedrijven vanwege aangetroffen besmettingen met het coronavirus. "We zullen ons niet verzetten, omdat ook wij niet weten wat het virus op de langere termijn doet. We zijn geen virologen", zegt directeur Wim Verhagen van de Nederlandse Federatie van Edelpelsdierenhouder (NFE).
- Over een mogelijke stoppersregeling zegt Martijn Pijnenburg, voorzitter van de LTO-vakgroep edelpelsdieren: "Het is moeilijk om daarop vooruit te lopen, alles hangt af van de inhoud van een eventuele regeling. Zoals alle ondernemers maken ook nertsenhouders een rekensommetje. Als het echt mogelijk wordt om op een acceptabele manier te stoppen, sluit ik niet uit dat er veel interesse is. Als de regeling onvoldoende soelaas biedt, is de kans groot dat ze doorgaan met hun bedrijf. De markt kan snel veranderen. Wij willen daar graag met het ministerie over in overleg." Volgens Pijnenburg speelt niet alleen het financiële aspect een rol. "Ik merk dagelijks dat de impact van het coronavirus groot is. Het risico dat je als ondernemer besmet kunt raken via de dieren, dat doet iets met mensen."
- Erwin Vermeulen van Animal Rights is opgetogen over het opschorten van de ruiming. "Er zit volgens ons geen wetenschappelijke onderbouwing in de Kamerbrief, daarom denken we dat we een sterke zaak hebben. We hopen natuurlijk dat de dieren helemaal niet geruimd gaan worden."

Slachthuizen

- Bestuurder John Klijn van vakbond FNV is kritisch over aanstaande maatregelen door de VOC (Centrale Organisatie voor de Vleessector). "Dan gaan ze investeren in veilige looproutes voor de mensen van de NVWA en de bandkeurders. De rest kan doodvallen. Schouten gaat daarin mee, maar als minister mag je best een bredere visie hebben, vind ik." Hij plaatst vraagtekens bij de toekomst van de slachterijen in Nederland. "De vleessector komt overal mee weg, maar hoe houdbaar is dit nog? Vion kan alleen maar wegstijgen, maar er komt een keer een moment van: wat hebben we hier als Nederland nog aan? Elke baan van een Nederlander die stopt wordt ingenomen door een migrant en het vlees is voor de export."

Grensverkeer België

- De Telegraaf schrijft dat, hoewel de grens pas op 15 juni officieel weer open gaat, er in de praktijk al vrij gereisd kan worden tussen Nederland en België. De strenge grenscontroles zijn ineens opgeheven, tot verbijstering van veel Nederlanders. Terwijl in België de horeca nog gesloten is, genieten veel Belgen ondertussen van de Nederlandse gastvrijheid. De veiligheidsregio Zeeland bevestigt dat er weer veel Belgen in Sluis worden gezien. "We werden overvallen door het Belgische besluit, we hadden ons voorbereid op 8 juni", aldus de woordvoerder. Maar Vlamingen kunnen gerust op een Nederlands terrasje gaan zitten.

Handhaving (Amsterdam)

- Bijzonder veel media-aandacht voor de openbaar gemaakte Whatsapp-gesprekken tussen minister Grapperhaus en burgemeester Halsema rond de demonstratie op de Dam van afgelopen maandag. De gesprekken worden veelal als 'geruzie' geduid. Ook breder aandacht voor demonstraties in coronatijd: in Dordrecht ging een demonstratie niet door. Protesten in diverse steden voor de opvang van kinderen op Griekse eilanden waren gisteravond relatief kleinschalig en lijken netjes te zijn verlopen.
- Verschillende advocaten pleiten n.a.v. de gebeurtenissen op de Dam voor een collectief pardon voor coronaboetes. Ze zijn ervan overtuigd dat de boetes - en het strafblad dat vastzit aan overtreding van de regel van anderhalve meter afstand - geen standhouden bij de rechter. Wie al heeft betaald, zou zijn geld bij een sepot hoe dan ook moeten terugkrijgen.

Arbeidsmarkt

- Het persbericht van het UWV van gisteren met de verwachte werkloosheidscijfers per regio wordt veel gedeeld op sociale media. Op Twitter worden vooral de regio's die er slecht uitkomen uitgelicht.

Financiële markten

- Beleggers reageerden opgetogen op de uitbreiding van het ECB-opkoopprogramma. De staatsrentes van kwetsbare eurolanden zoals Italië daalden stevig en de euro won aanvankelijk ruim een procent op de dollar. Ook de Europese aandelenbeurzen veerden op, al zakten ze snel weer wat weg. "Door meer te doen dan verwacht geeft de ECB een duidelijk signaal af", zegt Chiara Zangarelli van de Japanse bank Nomura.

Landbouw

- Het Outbreak Management Team-Zoönosen (OMT-Z) merkt dat bedrijven die later met het coronavirus besmet zijn geraakt, ook langer besmet blijven. Hier blijft het mogelijk een maand of langer circuleren.

Steunmaatregelen

- De coronacrisis is hét moment om duurzamer te gaan leven, schrijven zestien economen in een open brief aan het kabinet. De economen vinden dat de overheid van bedrijven in ruil voor steun een verduurzamingsplan moet eisen.

Reserveringsgegevens

- Er leven zorgen over de plannen van minister De Jonge om reserveringsgegevens uit de horeca te gebruiken om mogelijke coronapatiënten op te sporen en te waarschuwen. Privacyclubs als Privacy First en Bits of Freedom zijn kritisch op de plannen, en ook Koninklijke Horeca Nederland (KHN) zit met zorgen. Op social media uiten mensen ook hun zorgen om hun privacy en denken sommigen dat volgsystemen ook na de crisis zullen blijven.

Slachthuizen

- De Europese landbouwkoepelorganisatie Copa-Cogeca is ontzet over de grote hoeveelheden pluimveevlees die nog steeds van buiten de EU worden geïmporteerd. Terwijl pluimveebedrijven vanwege de coronacrisis leegstaan.

Luchtvaart

- Het valt omwonenden van Schiphol op dat piloten afsteken bij de landing. Volgens de luchtverkeersleiding is dat legaal en goed mogelijk nu het nog rustig is in het luchtruim.

Spoor

Reizigers vallen vooral over de mondkapjes, blijkt uit de eerste resultaten van het meldpunt corona en ov van reizigersvereniging Rover. Ook worden reizigers verrast omdat nog niet alle treinen en bussen rijden.

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none"> • Nederlanders besmet en/of geïsoleerd in gebieden getroffen door COVID-19 • Ondernemers • Ouderen • Verpleeghuispersoneel met ondeugdelijke mondkapjes • Nertsenhouders • Slachtoffers van huiselijk geweld 	<ul style="list-style-type: none"> • Familie, vrienden, omwonenden van getroffen Nederlanders • Werknemers en klanten van getroffen bedrijven • Leerlingen en onderwijzers • Burgemeesters, ministers 	<ul style="list-style-type: none"> • Algemeen publiek • De Europese Commissie